

Duplum

Väljavõte

JALAVÄE EESKIRI

.I OSA

JALAVÄE RIVI

OMAKAITSE TARTUMAA MALEVA VÄLJAANNE
TARTUS, 1944

H

182 185

A-53073

Duplum

Väljavõte

JALAVÄE EESKIRI

I OSA

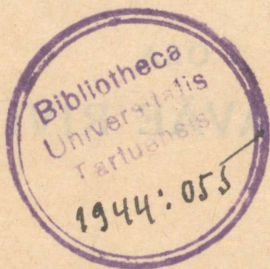
JALAVÄE RIVI

1A

~~36982~~

OMAKAITSE TARTUMAA MALEVA VÄLJAANNE
TARTUS, 1944

2

182 185

SISUKORD.

I

Juhtimise viisid ja abinõud	lk. 5

II

Üksikmees.

A. Üksikmees koondravis

1. Seisang ja tegevused relvata	8
a) Seisang	8
b) Liikumised ja peatumised	9
c) Pöörded	12
d) Liikumiste suuna muutmised	13
e) Tervitamine	14
f) Pea paljastamine	15
2. Seisang ja tegevused relvaga	16
a) Relva asendi muutmine	16
b) Tervitamine	16
c) Asendite muutmine	17
B. Üksikmees lahkravis	17

III

Jagu.

A. Laskurjagu

1. Laskurjagu koondravis	20
a) Rivistused	20
b) Liikumine	23

	lk.
c) Suuna, asendite muutmine	24
d) Rivistuste muutmine	25
e) Relvade käsitsemine	27
2. Laskurjagu lahkrivis	28
a) Rivistused	28
b) Rivistuste moodustamine ja muutmine	29
c) Liikumised ja peatumine	30
d) Kauguste ja vahede muutmine	32
e) Suuna muutmine	32
B. Kk-jagu	33
1. Kk-jao koosseis	33
2. Rivistused	34

IV

Rühm.

1. Koosseis	35
2. Rivistused	35
3. Liikumine	37
4. Suuna ja asendite muutmine	37
5. Rivistuste muutmine	38
6. Hargnenud rühm	42

JUHTIMISE VIISID JA ABINÕUD.

Üksikmees või ühise juhatuse all teotsev osa teostab juhi tahet tema **käskluse, leppemärgi või signaali, suulise või kirjaliku käsu või isikliku eeskuju järgi.**

1) **Käskluseks** nimetatakse ettekirjutatud viisil sõnastatavat ja hääldatavat ning eeskirjas määratud viisil täitmisele kuuluvat käsku. Käskluste andmisel nende andja seisab, liigub ja käitub alati rividistsipliini nõuete kohaselt, võttes enne käskluse andmist vastava seisangu ja olles ise käskluse täpise täitmise eeskujuks.

Käsklus, mis antakse vahetuks täitmiseks, harilikult jaguneb **eel- ja täitekäskluseks.**

Eelkäsklusega määratakse toiming, mida on vaja täita. Eelkäskluse algesse vajaduse korral lisada isiku või osa nimetus, kellelt toimingut täitmist nõutakse. Eelkäsklus hääldatakse pikalt ja selgesti.

Täitekäsklusega määratakse täitmise algemoment. Täitekäsklus hääldatakse järsult, kõlavalt ja energiliselt, eraldades teda eelkäsklusest selgesti märgatava ajavahemikuga.

2) **Leppemärke** kasutatakse käskluste asemel, kui viimased ei ole kuuldavad kauguse või muude olude tõttu, või kui on vaja teotseda vaikselt.

Kindlaksmääratud tähendusega leppemärgid on järgmised:

a) „**Tähelepanu**“ — tõsta käsi püstloodis üles, antakse iga muu leppemärgi ees.

b) „**Ei saanud aru**“ — kiiresti vibutada käega pea kohal seni, kuni antud leppemärk korratakse.

c) „**EDASI — MARSS!**“ Sirutada ülestõstetud käsi liikumise suunas.

d) „**EDASI JOOSTES — MARSS!**“ — Sirutada ülestõstetud käsi mitu korda liikumise suunas.

e) „**SEIS!**“ — lasta ülestõstetud käsi järsult alla.

f) „**Suunda muuta!**“ — sirutada ülestõstetud käsi uues suunas ja hoida nii, kuni osa või kolonni alge on võtnud uue suuna.

g) „**PIKALI!**“ — viibata käega mitu korda järsult allapoole.

h) „**Ahelikku — marss-marss!**“ — sirutada käed horisontaalselt mõlemale poole kõrvale, pöördudes rinnaga sinnapoole, kuhu ahelik peab teotsema.

i) „**KOHALE!**“ — viibata külgsuunas välja-sirutatud käega aeglaselt ettepoole.

j) „**Koguda!**“ — keerutada käega pea kohal, kuni kogumine alanud.

3) Signaalid.

Signaalid jagunevad valguse- ja helisignaali-deks; jalaväes on tarvitusel peamiselt viimased. Helisignaale kasutatakse tähelepanu äratamiseks, alarmi väljakutsumiseks ja tarbe korral mõnede käskluste asemel.

Kindlaksmääratud tähendusega helisignaalid on järgmised:

a) „**Tähelepanu!**“ — üks pikk vile või signaalsarve heli.

b) „**Alarm!**“ — üks pikk, pidevalt venitatud heli.

c) „**Õhualarm!**“ — rida lühikesi vilesid või signaalsarve helisid.

d) „**Gaasialarm!**“ — rida pikki vilesid, sireeni või signaalsarve helisid.

e) „**Koguda!**“ — rida pikki ja lühikesi vilesid või signaalsarve helisid vaheldumisi.

f) „**Tee vabaks!**“ — kaks lühikest vilet või signaalsarve heli, korratakse tarbe korral pärast pikemaid ajavahemikke.

4) Käske peab olema kindel, täppis, võimalikult lühike, õigeaegne ja selge. Ta ei tohi võimaldada mitmesugust arusaamist ülesandest ja peab sisaldama kõike, mida käsusaajal on tarvis teada antud ülesande täitmiseks. Käske antakse enamasti suuliselt. **Suuline käsk korratakse käsusaajalt kohe pärast selle saamist.**

Kirjalikke käske harilikult kasutatakse väeosa ja väekoondise tegevuse juhtimiseks või siis, kui suulise käsu andmine ei ole võimalik või ei ole kohane.

II

ÜKSIK MEES.

A. ÜKSIKMEES KOONDRIVIS.

1) SEISANG JA TEGEVUSED RELVATA.

a) Seisang.

Hea seisang ja õige kehahoid liikumisel on sõduri väärika esinemise ja sõjameheliku välimuse peamisteks tunnusteks. Kehahoid ja seisang annavad pildi ka sõduri üldisest kehalisest arenemisest. Seisangu tähtsamad kujud:

Kaitseväelase põhiseisanguks on valvelseisang, mis võetakse käskluse järele

„**VALVEL!**“

Samuti iga eelkäskluse järele. Valvelseisangus seista sirgelt ja täiesti liikumatult.

„VABALT!“

Hoida keha vabalt ja lasta parem jalg nõtku, võidakse liigutada pead ja pikemaajalisel seisul viia keha raskus ühelt jalalt teisele.

„KOHENDU!“

Võtta vaba seisang. Võidakse tõsta kannad lahku, pöörata vahetu ülema poole ja kohalt lahkumata kohendada riideid ja rakmeid.

Kohendamise lõpetamiseks antakse käsklus.

„KOHENDUMINE LÕPETADA!“

mille järel võtta seisang vabalt.

„RIVITULT!“

Lahkuda kiiresti kohalt, kuid ei ole lubatud kaugele eemalduda. On lubatud kõnelda ja istuda.

„PAIGALE!“

Asuda kiiresti endisele kohale ja võtta seisang „vabalt“.

b) Liikumine ja peatumine.

Liikumine koondravis toimub vabasammu, taktsammu, valvelsammu, kiirjooksuga või taktjooksuga.

Vabasammu kasutatakse rännakuil, halbadel teedel, üleminekul sildadest ja liikumisel lahk-rivis.

Liikumise algamiseks vabasammu antakse käsklus:

„EDASI — MARSS!“

Liikuda nagu kellelgi soodsam, samm takti pidamine ei ole nõutav. Võidakse kohendada, teha lahti krae haagid ja kuue nõöbid ja kõnelda.

Taktsammu kasutatakse koondravis kõigil harilikel liikumistel ja rännakuil.

„TAKTSAMMU — MARSS!“

Alata liikumist vasaku jalaga. Sammu pikkus 80 sm, 120 samm minutis.

Valvelsammu kasutatakse lühidatel maadel üksuse liituvuse ja distsipliini süvendamiseks ja kontrollimiseks, tervitamisel koondravis ja esinemistel. Liikumiseks ja peatamiseks antakse järgmised käsklused:

„VALVELSAMMU — MARSS!“

Sammu pikkus 80 sm, sagedus 120 samm minutis.

„PAIGAL — MARSS!“

Liikumisel käsklus antakse jala mahapanekul, selle järel teha teise jalaga veel samm ja alata järgmise jalaga samm märkimist paigal.

„OTSE — MARSS!“

Täitekäsklus antakse vasaku jala all, pärast seda teha parema jalaga veel üks samm paigal ja jätkata edasiliikumist vasaku jalaga.

„NOOR KUUSK — SEIS!“

Täitekäskluse järel teha järgmise jalaga veel üks samm, panna taga olev jalg samm takti teise

kõrvale ja jääda liikumatult valvelseisangusse. Harilikult antakse täitekäsklus parema jala mahapanekul.

„KIIRJOOKSU — MARSS, MARSS!“

Joosta nii kiiresti kui jõutakse. Peatumine kiirjooksult sünnib kas määratud eseme juurde jõudmisel või käskluste järel **„SEIS!“**, **„PÕLVELE!“** või **„PIKALI!“**.

Täitekäsklus **„MARSS-MARSS!“** muudes käsklustes tähendab, et täitmine peab sündima kiirjooksul.

„TAKTJOOKSU — MARSS!“

Taktjooksul sammu pikkus on koormamata mehel 90 sm, rakmestatud ja relvastatud mehel 80 sm, sammu sagedus: koormatult 170 sammu minutis, koormamatult 180 sammu minutis. Jooksu võib kasutada: rakmeteta — kuni 500 m, rakmetes — kuni 200 m peale.

Üleminek ühelt sammuliigilt teisele teostatakse käskluste järgi:

„TAKTSAMMU — MARSS!“

„TAKTJOOKSU — MARSS!“

„VALVELSAMMU — MARSS!“

„KIIRJOOKSU — MARSS, MARSS!“

„VABASAMMU — MARSS!“

Üleminekul taktsammult valvelsammule või ümberpöördult antakse täitekäsklus vasaku jala

mahapanekul, selle järel teha veel üks samm endisel viisil ja alata liikumist vasaku jalaga uuel sammul.

Vabasammult minnakse üle esiteks taktsammule ja sellelt valvelsammule.

Jooksudelt võib üle minna ainult vabasammule.

Väiksemaks kohamuutmiseks, kui asutakse paigal, antakse käsklus: „KOLM (VIIS) SAMMU EDASI (TAGASI, PAREMALE, VASAKULE) — MARSS!“

Liikumisel paremale (vasakule) astuda samm parema (vasaku) jalaga, panna vasak (parem) jalg kiiresti parema (vasaku) juurde ja niiviisi jätkata liikumist, kuni on tehtud määratud arv samme.

c) Pöörded.

„PAREM (VASAK — POOL!“

a) Paigal.

Täitekäskluse järel pöörata kiiresti parema (vasaku) jala kannal ja vasaku (parema) jala ninal $\frac{1}{4}$ ringi paremale (vasakule), ühes pöördega panna taga olev jalg järsult ees oleva jala kõrvale.

b) Liikumisel taktsammu antakse täitekäsklus selle jala mahapanekul, kuhu poole pööre tehakse. Ühes järgmise sammu astumisega pöörata vasaku (parema) jala ninal $\frac{1}{4}$ ringi

paremale (vasakule), üheaegselt pöördega sirutada välja parem (vasak) jalg sammuks uues suunas ja jätkata liikumist.

„ÜMBER — PÖÖR!“

Pöörata kiiresti vasaku jala kannal ja parema jala ninal $\frac{1}{2}$ ringi vasakule, ühes pöördega panna parem jalg järsult vasaku jala kõrvale.

b) Liikumisel taktsammu antakse täitekäsklus parema jala mahapanekul. Teha vasaku jalaga veel täissamm edasi, asetada parem jalg poole sammu kaugusele vasaku jala ette maha, pöörata järsult mõlema jala ninadel $\frac{1}{2}$ ringi vasakule, viies keha raskuse paremale jalgale ja jätkata liikumist vasaku jalaga uues suunas täiel sammul.

Pöörded liikumisel vabasammu ja jooksul täidetakse vabalt. Liikumisel valvelsammu ja sammumisel paigal pöördeid ei tehta.

d) Liikumissuuna määramine ja muutmine.

Üksikmehe või osa liikumist võidakse suunata:

- määratud eseme pihta;
- mööda või piki määratud joont;
- juhi järele;
- näidatud suunas;
- paremale, vasakule või tagasi;
- kaarkäigu abil.

Liikumisel muudetakse suunda alljärgnevate käskluste järgi:

„SUUND VALGE MAJA — MARSS!“

„SUUND MÖÖDA (PIKI) TEED — MARSS!“

„SUUND MINU JÄRELE — MARSS!“

„SUUND SINNA (näidata käega — MARSS!“

„SUUND PAREMALE (VASAKULE) — MARSS!“

„SUUND PAREMALT (VASAKULT) TAGASI — MARSS!“

„KAARES PAREMALE (VASAKULE) — MARSS!“

Täitekäskluse järel alata poolsammul kaarliikumist paremale (vasakule). Kui kaarliikumisega on võetud soovitav suund, antakse käsklus:

„OTSE — MARSS!“, mille järel jätkata liikumist täiel sammul otsesuunas.

e) Tervitamine.

Üksikmees tervitab omal algatusel.

Tervitamiseks rivis paigal antakse käsklus:

„VALVEL!“ — PAREMALE (VASAKULE, KESKELE) — VAAT!“

Tervitamise lõpetamiseks antakse käsklus:

„OTSE — VAAT!“

Tervitamiseks koondravis liikumisel antakse käsklus:

„VALVELSAMMU — MARSS!“

PAREMALE (VASAKULE, KESKELE) — VAAT!“

Käskluse järel „VALVELSAMMU — MARSS!“ meeskond algab liikumist valvelsammul; käskluse järel „PAREMALE (VASAKULE) — VAAT!“ kõik pööravad pea vasaku jala mahapanekul tervitatava poole. Tervitamine lõpeb käsklusel „TAKTSAMMU — MARSS!“. Pöörata pea otse ja alata liikumist taktsammul.

f) Pea paljastamine ja katmine.

Koondravis pead paljastatakse käskluse järgi:
„MÜTSID — PEAST!“

Peakate võetakse peast vaba käega (kui mõlemad käed on vabad, siis parema käega) järgmiselt:

- suvemüts haarata nokast pöidlaga alt, teiste sõrmedega pealt, tõsta müts peast ja lasta käsi ühes mütsiga vabalt alla, hoides mütsi põhjaga väljapoole;
- talvmüts haarata esimesest ülemisest nurgast, tõsta peast ja lasta käsi ühes mütsiga vabalt alla, hoides mütsi põhjaga ettepoole.

Pead kaetakse käskluse järgi:

„MÜTSID — PÄHE!“

Panna müts pähe ja jääda endisse asendisse.

2. SEISANG JA TEGEVUSED RELVAGA.

a) Relva asendi muutmine.

Paigal koondravis hoitakse püssi harilikult jalal. Liikumisel koondravis kantakse püssi rihma abil harilikult õlal või seljas; väiksematel ümberpaigutustel ka jalal.

Relvaga varustatud üksikmehe seisangu, liikumise, pöörete ja pea paljastamise kohta on üldiselt maksvad samad eeskirjad, mis relvata mehel, ühes väikeste erinevustega, mis on tingitud relvade hoidmisest ja kandmisest.

Relv võetakse jalalt õlale või selga käskluse järgi:

„RIHMALE!“

Kui püss oli laadimata ja kaitsevinnastamata, seada ta kaitsevinna.

Püss (kk, pk) võetakse õlalt (seljast) jalale käskluse järgi:

„RIHMALT!“

b) Tervitamine.

Väljaspool rivi tervitamine õlale või selga võetud relvaga sünnib nii paigal kui liikumisel samade juhiste kohaselt, mis on maksvad tervitamisel relvata (peakattes), jalal hoitud relvaga — nagu peakatteta.

c) Asendite muutmine.

„PÕLVELE!“

Täidetakse ükskõik millisest asendist paigal või liikumisel.

„PIKALI!“

Paigal — viskuda vabalt kuid kiirelt oma ette maha, kasutades vahepealsete toetuspunktidena vasakut põlve ja vasakut kätt, püss hoida paremas käes.

Liikumisel — heita ülalkirjeldatud viisil maha liikumise suunas.

Põlvili ja pikali asendist tõustakse püsti käskluse järgi:

„PÜSTI!“

Ex bibl. univ. Tart.

B. ÜSIKMEES LAHKRIVIS.

Kui olukord ja maastik ei võimalda liikuda või teetseda koondrivas, siis tehakse seda lahk-rivis.

Lahkrivis vahed ja kaugused üksikute meeste vahel on harilikult suuremad, kui koondrivas. Käsklusega määratud vahed ja kaugused meeste vahel on ainult üldiseks aluseks vahede ja kauguste hoidmisel, nende täppis alalhoidmine ei ole nõutav. Samuti ei ole lahk-rivis nõutav meeste asumine ühel sirgjoonel (joondumine) rinnet-pidi ja sügavuti.

Liikumine lahkrivis toimub vabasammu või vajaduse korral, vabajooksuga, kiirjooksuga, roomates või käpili.

Liikumine ja peatumine lahkrivis sünnib järgmistel käsklustel:

„EDASI — MARSS!“

Alata liikumist vabasammul. Sammu pikkus ja sagedus peavad olema nii suured, kui seda lubab maastik.

„EDASI JOOSTES — MARSS!“

Alata liikumist vabajooksuga.

„KIIRJOOKSUGA (KRAAVI JOONELE)
— MARSS-MARSS!“

Joosta edasi nii kiiresti kui jõutakse.

„TAGASI — MARSS!“

Pöörduda ümber ja alata liikumist vabasammul endisele vastupidises suunas.

Liikumine katkestatakse käskluste järel:

„PIKALI!“, „PÕLVELE!“ või

„VARJU!“, „SEIS!“

„ROOMATES EDASI (TAGASI)!“

„ROOMATES MAANTEEKRAAVI!“

„ROOMATES MINU JÄRELE!“

Roomamisega liigutakse ainult lühematele kaugustele.

„KOHALE!“

See käsklus antakse laskekohale asumiseks.

Tarbe korral võidakse määrata laskekoht ligikaudu eelkäskluses.

Liikumine vastase jalaväe relvade mõjuva tule all sünnib hüpetega:

„HÜPE SUURE KIVI JOONELE — MARSS, MARSS!“

„HÜPE MINU JÄRELE — MARSS, MARSS!“

„HÜPE KOLMKÜMMEND MEETRIT EDASI — MARSS, MARSS!“

„HÜPE — MARSS, MARSS!“

Täitekäskluse järel karata kiiresti püsti ja tormata edasi antud suunas.

Peatumine hüppe lõpul toimub:

— käsklusega — määratud kohale väljajõudmisel või juhi maha heitmisel;

— käskluse järgi, kui koht, kuhu oli vaja välja jõuda, ei olnud ette määratud.

Hüppe pikkus oleneb maastikust, vastase tule mõjust ja osa tahtejõust, harilikult ta on 20—60 m.

Peatumisel vastase vaatluse ja jalaväe relvade tule all, kus puuduvad küllalt soodsad looduslikud varjed, kaevutakse omal algatusel ilma käsklust ootamata.

Muudel juhtudel alatakse kaevumist käskluse järel

„KAEVU!“

JAGU.

A. LASKURJAGU.

Laskurjagu normaalselt koosneb jaoülemast, jaoülema abist ja 8 reamehest.

Laskurjaos mehed nummerdatakse alates paremalt tiivalt järgmiselt: nr. nr. 1—8 on laskurid, nr. 9 jaoülema abi. Nr. 1 on normaalselt jao alussõduriks, kelle järele kogu jagu teostab oma joondumist, liikumist ja tegevust. Erijuhtudel jaoülem võib määrata alussõduriks jao keskmise mehe või mõne muu numbri käsklusega: „ALUSSÕDUR rms. N!“

1. L-JAGU KOONDRIVIS.

a) Rivistused.

L-jao rivistused koondrivis on:

- joon ühes viirus;
- kolonn ühekaupa.

Erijuhtudel:

- joon kahes viirus;
- kolonn kahekaupa.

Jagu joonel ühes viirus sõdurid asuvad numbrite järjekorras üksteise kõrval, moodustades ühe sirgjoone. Vahed sõdurite vahel on 1 m 10 sm, lugedes mehe jalakannast kõrvalseisva

mehe sama jala kannani. Jaoülem asub jao paremal tiival, tema abi — jao vasakul tiival samadel vahedel.

Jao kolonn ühekaupa on paremale pööratud jao joon ühes viirus. Sõdurid asuvad üksteise taga, moodustades ühe sirgjoone. Kaugused sõdurite vahel on 1 m 10 sm, lugedes jalakanast jalakannani.

Jagu joonel kahes viirus teine pooljagu asub esimese pooljao taga. Jaoülem asub esimese pooljao paremal tiival.

Jao kolonn kahekaupa on paremale pööratud jaojoon kahes viirus.

Erijuhtudel on lubatud rivistada jagu joonele ja kolonni lühendatud vahedele ja kaugustele. Sel juhul mehed asuvad üksteisest niisugustel vahedel, et kõrvuti seisvate meeste küünarnukid puutuvad kergesti üksteist, kaugused üksteise taga seisvate meeste vahel on ligikaudu 55 sm.

Liikumise algusega võetakse normaalkaugused ja vahed.

Jao kogumist joonele tehakse ainult paigal. Kogumist kolonni täidetakse paigal ja liikumisel.

Harilikult jagu kogub jaoülema järgi. Kogumine teostatakse kiirjooksul.

„JAGU JOONELE — KOGU!“

Alussõdur asub jaoülema kõrvale ja võtab valvelseisangu. Jagu rivistub tema järgi ühele

sirgjoonele, joondudes niiviisi, et iga mees, pöörates pea paremale, näeks endast lugedes neljanda mehe rinda. Joondumise lõpetamiseks jaoülem annab käskluse: „**JAGU — VALVEL!**“

Kogumiseks joonele kahte viirgu või lühendatud vahedele antakse käsklused:

„**JOONELE KAHTA VIIRGU — KOGU!**“

„**JOONELE LÜHENDATUD VAHEDELE — KOGU!**“

Kolonni kogutakse käskluse järgi:

„**JAGU KOLONNI — KOGU!**“

Alussõdur asub jaoülema taha ja võtab valvelseisangu. Jagu rivistub tema järgi ühele sirgjoonele, joondudes niiviisi, et iga mees näeks ainult eelseisva mehe kukalt. Joondumise lõpetamiseks jaoülem annab käskluse „**VALVEL!**“

Kui pärast käsklust „**KOGU!**“ jaoülem liigub edasi sammu või joostes, siis jagu järgneb temale samal viisil.

Kogumiseks kolonni kahekaupa või lühendatud kaugustele antakse käsklused:

„**KOLONNI KAHEKAUPA — KOGU!**“

„**KOLONNI LÜHENDATUD KAUGUSTELE — KOGU!!**“

Kui olukorra kohaselt on tarvilik koguda jagu kohale, kus jaoülem ise ei asu, siis see sünnib näiteks käskluse järgi:

„JAGU, MAANTEEKRAAVI TUULE-
VESKI SUUNAS JOONELE (JOONELE
KAHTE VIIRGU) — KOGU!“

Jagu koguneb määratud kohale ja rivistusse
alussõduri järgi. Paigal seisva jao joondumise
viimistlemiseks vajaduse korral antakse käsklus:

„JAGU — JOONDU!“ või

„JAGU LÜHENDATUD VAHEDELE (JA
KAUGUSTELE) — JOONDU!“

Joondumine lõpetatakse käsklusega „VAL-
VEL!“

Erijuhtudel jagu joondakse vasakul tiival või
jao keskel määratud alussõduri järele käsk-
lusega:

„JAGU, VASAKULE (KESKELE) —
JOONDU!“

b) Liikumine.

Jagu liigub harilikult kolonnis; joonel liigub
ta ainult väiksemateks ümberpaigutusteks.

Jao liikumised, peatumine, samm muutmise
ja pöörded täidetakse samade käskluste ja ju-
histe järgi, mis on antud üksikmehe kohta
(vt. lk. 9).

Jao joone või kolonni väikesi ümberpaigutusi
võidakse teostada joondumisega alussõduri jä-
rele. Selleks alussõdur paigutatakse vastavalt
ümber ja antakse käsklus:

„JAGU (VASAKULE, KESKELE) — JOONDU!“

Täitekäskluse järgi jagu asub kiiresti uuele kohale ja joondub. Joondumine lõpetatakse käsklusega: „VALVEL!“

c) Suuna ja asendite muutmine.

Joonele rivistatud jao suunda võib muuta ainult paigal. Kolonni rivistatud jao suunda võib muuta paigal ja liikumisel.

Joonele või kolonni rivistatud jao suuna muutmine paigal täidetakse joondumisega alussõduri järgi, kes selleks pöördub nõutavasse suunda.

Paigalseisva jao suuna muutmiseks antakse käsklus:

„SUUND TUULEVESKI (SUUND SINNA — näidata käega) PAREMALE (KESKELE, VASAKULE, KOLONNI) — JOONDU!“

Eelkäskluse viimase sõna järel alussõdur pöördub nõutavasse suunda, täitekäskluse järel jagu joondub. Joondumine lõpetatakse käsklusega: „VALVEL!“

Kolonni rivistatud jao suuna muutmine liikumisel täidetakse samade käskluste ja juhiste järgi, mis on antud üksikmehe kohta (vaat.) Suunamuutmisel jagu liigub jaoülema (alussõduri) jälgedes.

Joonele või kolonni rivistatud jao asendite muutmine paigal ja liikumisel täidetakse samade käskluste ja juhiste järgi, mis on antud üksik-mehe kohta. Kolonnis mehed heidavad pikali poolviltu paremale.

d) Rivistuste muutmine.

Joonel ühes või kahes viirus asuva jao ümber-rivistamine paigal kolonni ühe või kahekaupa (või ümberpöördult), kui pole vaja arvestada suunda, teostatakse joone pööramisega paremale (kolonni pööramisega vasakule).

Üleminek kolonnist joonele endises suunas täidetakse:

a) kolonni alge viimisega sinna, kuhu peab asuma joone parem tiib, sõdurite asumisega oma ettenähtud kohtadele ja kolonni pööramisega vasakule;

b) rivistumisega joonele vasakule (ümberpööratud kolonnist — paremale), käskluse järgi:

„JAGU JOONELE (JOONELE PAREMALE) — MARSS (MARSS, MARSS)!“

Rivistumisel paigal jaoülem (alussõdur) jääb oma kohale, muud sõdurid lähevad (hüppavad kiirjooksul) oma uutele kohtadele temast vasakule (paremale), asudes joonele.

Liikumisel rivistumist kolonnist joonele tehakse ainult kiirjooksuga. Jaoülem jätkab liiku-

mist endise kiirusega, teised hüppavad kiirjooksul tema kõrvale joonele ja jätkavad liikumist endises taktis.

Joonelt ühes viirus joonele kahte viirgu jagu rivistub ainult paigal käskluse järgi:

„KAHTE VIIRGU — MARSS (MARSS-MARSS)!”

Teine pooljagu pöördub paremale, liigub takt-sammul (kiirjooksul) oma kohale esimese pooljao taha, peatub ja pöördub vasakule.

Joonelt kahes viirus joonele ühte viirgu jagu rivistub ainult paigal käskluse järgi:

„ÜHTE VIIRGU — MARSS (MARSS-MARSS)!”

Teine pooljagu pöördub vasakule, liigub takt-sammul (kiirjooksul) esimese pooljao tagant välja ja pöördega liikumisel paremale asub oma kohale esimese pooljao vasakul tiival.

Kolonnist ühekaupa kolonni kahekaupa jagu rivistub käskluse järgi:

„KAHEKAUPA — MARSS (MARSS-MARSS)!”

a) **Paigal.** Teine pooljagu liigub taktsammul (kiirjooksul) paremale esimese pooljao kõrvale ja peatub.

b) **Liikumisel.** Rivistumisel sammul esimene pooljagu käib paigal, teine pooljagu liigub endisel sammul paremale esimese pooljao

kõrvale, teise pooljao jõudes oma kohale, annab jaoülem käskluse „OTSE — MARSS!“.

Rivistumisel kiirjooksuga esimene pooljagu jätkab liikumist endise kiirusega, teine pooljagu liigub kiirjooksul paremale tema kõrvale.

Kolonnist kahekaupa kolonni ühekaupa jagu rivistub käskluse järgi:

„ÜHEKAUPA — MARSS!“

Esimene pooljagu algab (jätkab endisel viisil) liikumist, teine pooljagu märgib sammu takti paigal kuni esimese pooljao möödumiseni, pärast seda jätkab liikumist omal kohal kolonnis ühekaupa.

e) Relvade käsitsemine.

Pikematel peatustel ja puhkustel jagu paneb püssid hakki. Püsside hakitamiseks jagu rivistatakse joonele ühte viirgu ja antakse käsklus:

„PÜSSID — HAKKI!“

Püssid võetakse hakist käskluse järgi:

„PÜSSID!“

Seljapaunad ja rakmed võetakse seljast ja pannakse maha oma ette jalaninade joonele käskluse järgi:

„PAUNAD — MAHA!“

Paunad ja rakmed pannakse uuesti selga käskluse järgi:

„PAUNAD — SELGA!“

Vastase ootamatu vasturünnaku korral koondrivas olev jagu tulistab vastast joonelt ühes viirus.

L-jao tuli koondrivist ratsaväe pihta avatakse käskluse järgi:

„RATSAVÄGI! PÜSTI (PÕLVELT) — TULD!“

Tule lõpetamiseks antakse käsklus „LÖPP!“.

Madalalt ründava lennuki tulistamiseks antakse käsklus:

„LENNUK — TULD!“

2. L-JAGU LAHKRIVIS.

a) Rivistused.

L-jao põhirivistused on:

— järjestik — sõdurid asuvad sügavuti numbrite järjekorras, kaugused nende vahel võivad tõusta kuni 7 m ja määratakse käsklusega. Järstikus sõdurid ei joondu.

— ahelik — sõdurid on hajutatud laiuti. Vahed sõdurite vahel määratakse käsklusega, harilikult 4—7 m. Ahelikus sõdurid ei joondu.

Peale nende võib kasutada rivistusena trobikonda, mil puhul sõdurid on asetatud korrapäratult laiuti ja sügavuti. Kaugused ja vahed on harilikult 4—7 m; neid käsklusega ei määrata.

b) Rivistuste moodustamine ja muutmine.

Lahkrivis kõigi rivistuste moodustamine ja muutmine võib sündida nii käskude kui käskluste järgi.

Järestiku moodustamiseks ükskõik millisest rivistusest antakse, näiteks käsklus:

„JAGU JÄRESTIKKU, SUUND ÜRSIK
PUU (KIRIKU TORN) KAUGUSED NELI
MEETRIT) — MARSS (MARSS-MARSS)!“

Ahelikku jagu võidakse paisata ükskõik millisest rivistusest nii paigalt kui liikumiselt. Sellejuures ahelikku võidaks moodustada ühes liikumise algamisega (jätkamisega) või ühes jao paigalejätmisega.

a) ühes liikumise algamisega (jätkamisega):

„JAGU VASAKULE (PAREMALE), AHE-
LIKKU, SUUND VABRIKUKORSTEN, VA-
HED VIIS MEETRIT — MARSS (MARSS-
MARSS)!“

Jaoülem ja alussõdur algavad (jätkavad) liikumist, teised sõdurid paiskuvad ahelikku alussõdurist vasakule (paremale); jõudes oma kohedale ahelikus, kõik jätkavad liikumist alussõduriga ühesuguse kiirusega.

b) ühes paigalejätmisega:

Aheliku moodustamiseks ühes paigalejätmisga määratakse koht, kuhu ahelik peab asuma:

„JAGU, KASE JA ÜRSIKU KIVI VAHE-
LE VASAKULE (PAREMALE) AHELIKU
— MARSS (MARSS-MARSS)!“

„JAGU, KÜNKALE VASAKULE (PARE-
MALE) AHELIKU, SUUND NAGU MA
SEISAN, VAHED KUUS MEETRIT —
MARSS, (MARSS-MARSS)!“

Jagu paiskub määratud kohta ahelikku, pea-
tub ja kohaneb maastikule.

c) Erilist kiirust nõudvatel juhtudel ahelikku
paiskumine toimub käskluse järgi:

„PAREMALE (VASAKULE) AHELIKU
— MARSS-MARSS!“

c) Liikumised ja peatumine.

Lahkrivis oleva jao liikumised ja peatumine
täidetakse samade käskluste järgi, mis antakse
üksikmehele (vaat.). Lühikesi nihkumisi pa-
remale või vasakule jagu teostab käskluse järgi
„PAREM (VASAK) — POOL!“.

Liikumise kiirust ja suunda jagu hoiab alus-
sõduri järgi.

Hüppeid tehakse kas terve jaoga, pooljaoga
või ühekaupa. Hüpe kogu jaoga täidetakse
samade käskluste järgi ja samal viisil, nagu kir-
jeldatud üksikmehe kohta. Käsklus „Hüpe!“
korratakse kõigilt meestelt jaos.

Hüpe jao osade kaupa täidetakse kas käsu või järgmiste käskluste järgi:

„JAGU, HÜPE POOLJAOKAUPA (ÜHEKAUPA)! TEEKRAAVI (MINU JÄRELE või NELIKÜMMEND MEETRIT EDASI)! TEINE (ESIMENE) POOLJAGU (REAMEES KOOL) — MARSS-MARSS!“

Käskluse „HÜPE POOLJAOKAUPA (ÜHEKAUPA)!“ kordavad kõik mehed jaos. Pärast täitekäsklust nimetatud pooljagu (mees) teeb hüppe. Järgmine pooljagu (iga järgmine mees) hüppab edasi jaoülema (jaoülema abi) täiendava käskluse järgi:

„ESIMENE (TEINE) POOLJAGU (REAMEES VÄLI)!“

Rünnakule jagu viiakse pärast täakide otsasetamist jaoülema märguande või käskluse järgi:

„TORMI — MARSS-MARSS!“

Kaugus, millelt rünnakule minnakse, on normaalselt mõnikümmend meetrit.

Juhtudel, kui rünnakut tuleb alata suurematelt kaugustelt (kuni 200 m) jaoülem viib jao rünnakule käsklusega:

„TORMI — MARSS!“

Jagu liigub kiirsammul, koondudes käigul jaoülema ümber. Jõudes vastasest mõnekümne

meetri kaugusele, jagu algab tormijooksu jao-
ülemale käskluse „MARSS-MARSS!“ või „hur-
raa!“ hüüde järel.

d) Kauguste ja vahede muutmine.

Järestikku rivistuses võidakse paigal ainult koondada, liikumisel koondada ja harvendada.

Kauguste suurendamiseks või vähendamiseks järestikku antakse käsklus:

„KAUGUSED VIIS MEETRIT — MARSS!“

Kaugused reguleeritakse nii paigal kui liikumisel alussõduri järgi.

Vahesid ahelikus muudetakse ainult liikumisel. Vahede muutmiseks antakse käsklus:

„VAHED KUUS MEETRIT — MARSS (MARSS-MARSS)!“

Täitmine sünnib alussõduri järgi.

e) Suuna muutmine.

Järestikku suunda võidakse muuta ainult liikumisel. Suuna muutmine teostatakse samade käskluste järgi, mis antakse üksikmehele (vaat.) välja arvatud suuna muutmine kaarkäigu abil, mida lahkrivis ei tehta.

Aheliku suuna muutmist võidakse teha nii paigal kui liikumisel. Aheliku suunda muudetakse käskluste järgi:

„SUUND ÜKSIK TALU — MARSS (MARSS-MARSS)!“ või

„SUUND MINU JÄRELE — MARSS (MARSS-MARSS)!“

Suuna muutmisel paremale poole (vasakule) alussõduriks on harilikult parema (vasaku) tiiva mees.

a) Paigal — alussõdur pöörab käsklusega määratud suunda, teised sõdurid liiguvad kiirendatud sammul viltu paremale või vasakule oma uuele kohale.

b) Liikumisel — alussõdur jätkab liikumist uues suunas, teised sõdurid liiguvad kiirendatud sammul viltu paremale või vasakule oma uuele kohale ja kokkukõlastavad oma liikumist alussõduriga.

B. KK-JAGU.

1. Koosseis.

Kk-jagu normaalselt koosneb jaoülemast, jaoülema abist ja 7 reamehest. Kk-jao rivis nr. 1 on sihturi abi, nr. 2 — sihtur, nr. nr. 3—7 — padrunikandjad laskurid ja nr. 8 — jaoülema abi. Nr. 1—4 moodustavad kk-jao tegevtoimkonna, nr. nr. 5—8 — tagavaratoimkonna.

Kk-jao erivarustus on jaotatud nr. nr. vahel järgmiselt:

- nr. 1: tagavararaud, tagavaraosade karp, tööriistade karp, veekott, puhastusvarras ja puhastusmaterjal;
- nr. 2: k-kuulipilduja, optiline sihik, päratugi ja väike magasinipaun;
- nr. 3 ja 4: mõlemal veekott ja kaks magasinipauna;
- nr. 5—7: igäühel kaks magasinipauna.

2. Rivistused ja liikumine.

Koondrivis kk-jao rivistumine, liikumine, suuna ja rivistuste muutmin sünnib samuti kui l-jaos (vaat.). Alussõduriks kk-jaos on normaalselt nr. 1.

Lahkrivis kk-jao rivistused, liikumine, suuna ja rivistuste muutmine on üldiselt samad nagu l-jaol (vaat.).

Kk-jao tulepositsioonil nr. 1 asub sihturist paremal, nr. 3 — sihturist vasakul.

Hüpete sooritamisel esimesena pärast jaoülemat liigub uuele kohale harilikult sihturi abi ja siis sihtur, teised sõdurid järgnevad neile vastavalt jaoülema käskudele.

IV

RÜHM.

1. Koosseis.

Rühm normaalselt koosneb rühmaülemast, rühmavanemast, kahest kk-jaost ja kahest l-jaost. Rännakul ja lahinguolukorras rühma juurde kuuluvad veel kaks sidevaatlejat. Jagudest 1. ja 4. on kk-jaod ja 2. ja 3. l-jaod.

2. Rivistused.

Rühma rivistused koondrivis on:

- rühmajoon;
- rühmakolonn.

Normaalselt asub rühm joonel neljas viirus või kolonnis jagude kaupa. Tarbe korral võib rühma rivistada joonde kahte või ühte viirgu, kolonni kahekaupa või ühekaupa ja joonrivistusse tulistamiseks koondrivist (vaata allpool „Rivistuste muutmine“).

Rühma juurde antud sidevaatlejad asuvad 1. ja 4. jagude vasakul tiival.

Rühma kogumist joonele tehakse ainult paigal. Kogumist kolonni täidetakse paigal ja liikumisel. Tarbe korral rühma võidakse koguda

lühendatud vahedele ja kaugustele, nimetades seda kogumiseks antavas eelkäskluses.

Harilikult rühm kogub rühmaülema järgi; kogumine teostatakse kiirjooksul.

„RÜHM, JOONELE — KOGU!“

„RÜHM JOONELE KAHE (ÜHTE) VIIRGU — KOGU!“

Joonel on alusjaoks esimene jagu, kui see pole käskluses teisiti määratud. Rühm kogub joonele ja joondub alusjao järele. Joondumine lõpetatakse käsklusega „VALVEL!“.

Rühm koguneb kolonni käskluse järgi:

„RÜHM, KOLONNI — KOGU!“

„RÜHM, KOLONNI KAHEKAUPA (ÜHEKAUPA) — KOGU!“

Kolonnis on alusjaoks teine jagu, kui see pole käskluses teisiti määratud. Rühm koguneb kolonni ja joondub alusjao järele.

Joondumine lõpetatakse käsklusega: „VALVEL!“. Kui pärast täitekäsklust rühmül liigub edasi sammu või joostes, siis rühm järgneb temale samal viisil.

Rühma joondumise viimistlemiseks vajaduse korral antakse käsklus:

„RÜHM — JOONDU!“

„VALVEL!“

3. Liikumine.

Rühm liigub harilikult kolonnis, joonel ta liigub ainult väiksemateks ümberpaigutusteks.

Rühma liikumised, peatumine, sammu muutmine ja pöörded täidetakse samade käskluste ja juhiste järgi, mis on antud üksikmehe kohta (vaata). Liikumissuuna, sammu õige pikkuse ja sageduse eest on vastutav alusjao ülem.

Joonel või kolonnis asuva rühma väikesi ümberpaigutusi tehakse joondumisega alussõnduri järele, nagu kirjeldatud jao kohta (vt.).

Kui rühm liigub kolonnis neljakaupa, siis tee vabastatakse sõidukitele ja ratsanikkudele käskluse järgi: „**TEE VABAKS!**“, või

„**TEE KESKELT VABAKS!**“

Kolonn surub end parempoolsele või poolrühmade kaupa kummalegi teeäärele ja jätkab liikumist endise kiirusega.

Kolonn asub tagasi teele õigetele vahedele käskluse järgi: „**VAHED!**“.

4. Suuna ja asendite muutmine.

Joonele rivistatud rühma suunda võib muuta ainult paigal. Kolonni rivistatud rühma suunda võib muuta paigal ja liikumisel.

Joonele või kolonni rivistatud rühma suuna muutmine paigal täidetakse joondumisega alusõduri järele, nagu kirjeldatud jao kohta (vt.).

Rühmakolonni või kolonni kahe- või ühekaupa rivistatud rühma suuna muutmine liikumisel täidetakse pöördepoolse jao järele samal viisil, nagu kirjeldatud üksikmehe ja jao kohta (vaata).

Koondrivis oleva rühma asendite muutumine paigal ja liikumisel täidetakse samade käskluste ja juhiste kohaselt, mis antud üksikmehe kohta.

5. Rivistuste muutmine.

Ümberrivistused joonelt kolonni ja ümberpöördult täidetakse rühmas samuti nagu jaos (vt.).

Rühmajoonelt joonele kahte viirgu rühm rivistub ainult paigal käskluse järgi:

„KAHTE VIIRGU — MARSS (MARSS-MARSS)!“

3. ja 4. jagu pöörduvad vasakule, liiguvad taktsammul (kiirjooksul) 1. ja 2. jao tagant välja ja asuvad oma kohtadele 1. ja 2. jao kõrval 3. jao ülema käskluste järgi: „PAREM — POOL!“ ja

„SEIS!“, joondudes parempoolsete jagude järelle. Joondumine lõpetatakse rühmüli käsklusega: „VALVEL!“

Rühma joonelt või joonelt kahes viirus joo-
nele ühte viirgu rühm rivistub ainult paigal käsk-
luse järgi:

„ÜHTE VIIRGU — MARSS (MARSS,
MARSS)!“

Kõik jaod peale esimese pöörduvad vasakule,
liiguvad taktsammul vastavalt edasi, asuvad oma
kohtadele oma jaoülemate käskluste järgi: „PA-
REM — POOL!“ ja „SEISS!“ ning joonduvad
esimese jao järelle. Joondumine lõpetatakse
rühmüli käsklusega: „VALVEL!“

Joonelt ühes või kahes viirus rühm rivista-
takse rühmajoonele (joonelt ühes viirus — joo-
nele kahte viirgu) ainult paigal käskluse järgi:

„RÜHMAJOONELE (KAHTE VIIRGU)
— MARSS (MARSS-MARSS)!“

Kõik jaod, mis asuvad 1. jaost vasakul, pöör-
duvad paremale, liiguvad taktsammul (kiirjook-
sul) oma kohtadele, peatavad, pöörduvad vasa-
kule ja joonduvad seljataha ning külgsuunas.
Joondumine lõpetatakse rühmüli käsklusega:
„VALVEL!“

Rühmakolonnist kolonni kahe- või ühekaupa (kolonnist kahekaupa — kolonni ühekaupa) rühm rivistatakse käskluse järgi:

„KAHEKAUPA (ÜHEKAUPA—MARSS!“

Rivistumisel kolonni kahekaupa 1. ja 2. jagu algavad liikumist taktsammul või jätkavad liikumist endisel viisil, 3. ja 4. jagu märgivad sammu takti paigal ja asuvad oma kohtadele kolonnis 3. jao ülema käskluse järgi: „OTSE — MARSS!“, alates liikumist eelmiste jagudega ühesuguse kiirusega.

Rivistamisel kolonni ühekaupa 1. jagu algab või jätkab liikumist. Ülejäänud jaod märgivad sammu takti paigal ja numbrite järjekorras pärast eelmiste jagude möödumist jätkavad liikumist nende järele oma jaoülemate käskluste järgi.

Kolonnist ühekaupa (kahekaupa) rühm rivistatakse rühmakolonni (kolonnist ühekaupa — kolonni kahekaupa) käskluse järgi:

„RÜHMAKOLONNI (KAHEKAUPA) — MARSS (MARSS-MARSS!“

a) Paigal.

Rivistumisel rühmakolonni 2., 3. ja 4. jagu (kolonnis kahekaupa 3. ja 4. jagu) liiguvad takt-

sammul (kiirjooksul) 1. jaost (1. ja 2. jaost) paremale, peatuvad ja joonduvad 1. (2.) jao järgi.

Rivistumisel kolonnist ühekaupa kolonni kahekaupa 2. jagu liigub 1. jaost paremale, 3. jagu 1. jao taha ja 4. jagu 2. jao taha. Jõudes oma kohtadele jaod joonduvad 1. jao järgi.

b) Liikumisel.

Rivistumisel rühmakolonni sammul 1. jagu (kolonnis kahekaupa 1. ja 2. jagu) märgib sammu takti paigal; ülejäänud jaos liiguvad oma kohtadele, rühm jätkab liikumist rühmüli käskluse järgi: „OTSE — MARSS!“

Rivistumisel rühmakolonni kiirjooksuga 1. jagu (kolonnis kahekaupa — 1. ja 2. jagu) jätkab liikumist endisel sammul; ülejäänud jaod liiguvad oma kohtadele kiirjooksul ja pärast seda jätkavad liikumist, joonduvad 1. jaoga (1. ja 2. jaoga).

Rivistumisel kolonnist ühekaupa kolonni kahekaupa sammul 1. jagu märgib sammu takti paigal; ülejäänud jaod ja rühmavanem liiguvad oma kohtadele endisel sammul tagumiste jagude jõudes oma kohtadele, rühm jätkab liikumist rühmüli käskluse järgi: „OTSE — MARSS!“.

Rivistumisel kolonni kahekaupa kiirjooksuga 1. jagu jätkab liikumist endisel sammul, ülejäänud jaod ja rühmavanem liiguvad oma kohtadele kiirjooksuga ja pärast seda jätkavad liikumist, joondudes 1. jaoga.

6. HARGNENUD RÜHM.

Rühm hargneb jagudeks, järgustudes rinnetpidi ja sügavuti. Kaugused ja vahed jagude vahel olenevad ülesandest, olukorrast ja maastikust ning on harilikult 100—200 m. Hargnemisel rühmül asub sinna, kust tal on soodsam toimetada isiklikku luuret ja juhtida rühma tegevust, tulevõitluse ajal tema asukoht on rühma tähtsaima jao juures.

Hargnenud rühma osade vastastikune asetus oleneb ülesandest, lahinguolukorrast, maastikust ja rühma asetusest naaberosade suhtes. Iga jagu asub selles rivistuses, mida nõuab olukord, maastik ja vastase tulejõud.

Rühma hargnemiseks jagudeks rühmül teatab rühmale ülesande täitmiseks vajalikud andmed, määrab suuna, alusjao, rühma osade paiknemise või liikumise korra, vahed ja kaugused nende vahel ja teeb korralduse jagude lahkuviimiseks.

Pärast hargnemist jagudeks rühm kas algab või jätkab liikumist alusjao järele või peatab rühmüli käskluse (leppemärgi) järele, kohanedes maastikule.

Kui olukord nõuab rühma viibimatut hargnemist jagudeks ja rühmülil ei jää aega vajalikkude eelkorralduste tegemiseks, siis hargnemine teostatakse käskluse järgi:

„JAGUDEKS — MARSS-MARSS!“.

Selle käskluse järgi rühm hargneb, nagu näidatud joonisel; alusjaoks on 2. jagu. Pärast hargnemist jaod kas peatuvad ja kohanevad maastikule, või liiguvad edasi alusjao järele, hoidudes üksteisest joonisel näidatud kaugustel ja vahedel.

Hargnenud rühma jaod liiguvad, kohanedes maastikule. Liikumine toimub alusjao järele, kelle ülem on vastutav õige suuna hoidmise eest. Muud jaod liikumisel hoiavad ligikaudu alal määratud kaugused ja vahed. Liikumissuuna muutmiseks rühmül määrab alusjaole uue suuna, teatades sellest kõigile jaoülematele; alusjao järele kõik jaod algavad liikumist uues suunas, hoides end üksteisest ligikaudselt endistel kaugustel ja vahedel.

Kui olukord nõuab rühma viibimatut paiskumist ahelikku, siis see teostatakse käskluse järgi:

„RÜHM, AHELIKKU, SUUND SINNA (näidata käega) — **MARSS-MARSS!**“.

Jaod jooksevad ahelikku käsklusega näidatud suunas, kusjuures l-jaod paiskuvad rühma aheliku keskele, kk-jaod tiibadele, neist 1. jagu vasakule.

Pärast paiskumist rühm peatub ja teotseb vastavalt olukorrale.

A

53073

182 185